

Antoaneta Olteanu

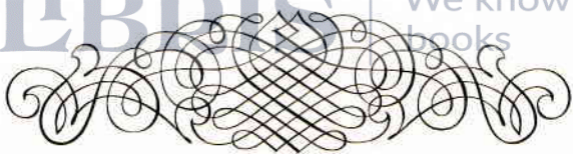
Calendarele poporului român

octombrie

denumire populară

brumărel
(începe a bruma,
încep a cădea brumele cele mici)

Sfaturi generale: Săpați gropi prin livezile umede; puneți gunoi pe câmpurile cu trifoi, curățiți pomii de uscături până să nu vină frigul; săpați împrejur și puneți pământ gras pe lângă rădăcini; răsădiți zmeura și fragii; strângeți sâmburi de poame și păstrați-i în nisip (Mangiuca, 1882, p. 28). ♦ Culesul poamelor ține încă. Griji, nu cumva să le aduni pe timp ploios și nici dimineata, înainte de a se fi luat apa de pe ele, că putrezesc. Straturile din cari s-au scos legumele trebuiesc săpate din nou, ca preste iarnă să degere. Resădește în straturi bine lucrate sălată iernatică. Culege cucuruzul. Cartofii și napii de nutreț se sapă pe timp uscat, – se curățesc de rădăcinile mai subțiri și se pun să se sbicească înainte de a se așeza în pivniță ori în groapă. Îndată ce am terminat cu semănatul se ară numaidecât pământul merit a se semăna de cu primăvară. Gherul și frigul de peste iarnă îl îmbunătățește. Când la culesul viilor, strugurii trebuiesc clasificați după cum sunt unii putrezi, alții copti ori rescopți. Numai așa putem face bani cumsecade, dacă producem mai multe feluri de vin (CS, 1918, p. 76).

Prevestiri de timp: Dacă în octombrie cade multă brumă și zăpadă, luna ianuarie va fi moale și călduță. ♦ Dacă în

octombrie și noiembrie este multă ploaie, poți aștepta în decembrie mari vânturi. ♦ Brumărel și Mărțișor sunt luni surori (CS, 1918, p. 22). ♦ Cu cât frunzele arborilor cad mai curând, cu atât mai roditor va fi anul următor (CS, 1918, p. 22). ♦ Gerul și frigul din octombrie împlânzește pe ianuarie și Faur (CS, 1918, p. 22). ♦ Lumina de miazănoapte aduce curând ger mare (CS, 1918, p. 22). ♦ Șoarecii de câmp, de trag către sat, iarna e aproape (CS, 1918, p. 22). ♦ Când arborii țin frunza mult, iarna e departe, dar va fi grea, și la anul vor fi multe omide (CS, 1918, p. 22). ♦ Sunt semne de iarnă ușoară când o bubui în luna lui octombrie și noiembrie („Oltenia“, cartea I, partea III, fasc. XII, p. 189). ♦ Vântul de octombrie este vânt bogat (Niculiță-Voronca, I, p. 290). ♦ Dacă în octombrie este multă ceață (buraca), atunci va fi multă neaună în decembrie (Mangiuca, 1883, p. 28).

1 octombrie

Pocroavă, Sf. Pocroavă,

Procoavele

Acoperământul Maicii Domnului;

Sf. Ap. Anania;

Cuv. Roman Melodul

Acoperământul Maicii Domnului (Pocrov) marchează intrarea în anotimpul rece. Acum se acoperă pământul de zăpadă, iar fetele doresc să primească și ele un acoperământ pe cap (basmau), ca semn al trecerii la statutul de femeie măritată.

Acoperământul Maicii Domnului. Întru cele mai de pre urmă cumplite vremi, când s-au înmulțit păcatele noastre, s-au înmulțit și primejdiile asupra noastră, când s-au împlinit cuvintele Domnului: „Că se va scula limbă peste limbă și împărăție peste împărăție, și va fi foamete și ciumă, și cutremure pre alocuri”; când ne supără pre noi năvălirile celor de alt neam, războaiele cele dintre noi și ranele cele purtătoare de moarte, atunci prea curata și prea binecuvântata Fecioara Maria Maica Domnului ne dă nouă acoperământul său spre apărare, ca din toate primejdiile să ne scape pe noi, de foamete, de ciumă și de cutremur să ne apere, de războaie și de rane să ne acopere, și să ne păzească pe noi sub acoperământul său nevătămați (Viețile sfinților, II, pp. 1-2).

Sf. Ap. Anania. Sfântul Apostol Anania, unul din cei șaptezeci, a fost episcop în cetatea Damascului. Acesta pre sfântul Apostol Pavel l-a

botezat. Pentru că s-a dus din Damasc la Eleve-ropol și acolo arătând noroadelor calea mântuirii, pre mulți i-a adus la credința lui Hristos (*Viețile sfinților*, II, pp. 18, 19.)

Cuv. Roman Melodul. Patriarhul l-a făcut pre el diacon și curgea din gura lui ca un râu înțelepciunea. Deci a făcut o mulțime de condace la praznice dumnezeiești și la ale Născătoarei de Dumnezeu, și la sfinți însemnați, încât se află condacele lui ca la o mie și mai multe, și de toți cinstit și iubit era foarte. Și petrecându-și vremea vieții sale cu dumnezeiască plăcere și cu dreptate, s-a mutat la vecinicele lăcașuri, și acum cu cetele îngerești cântare întreită sfântă cântă lui Dumnezeu în veci (*Viețile sfinților*, II, p. 30).

Tradiții: În această zi, pe vremea lui, Sf. Andrei a văzut pe Maica Domnului plutind în văzduh cu mâinile întinse, rugându-i-se lui Dumnezeu pentru neamul omenesc (*Pamfile*, 1997, p.179). ♦ Sărbătoarea Acoperământului Maicii Domnului e când aceasta a acoperit pe un pustnic ce s-a făcut sfânt, ce ședea veșnic pe vârful unui stâlp și tot timpul cât a stat n-a fost plouat, nici nins, nici înghețat, pământul în jurul stâlpului era păzit de toate (*Speranția*, VIII, f. 42 v). ♦ Sf. Procoavă este un sfânt sfințit de Dumnezeu printre cei dintâi. El acoperă pământul cu un strat de zăpadă; de aceea fetele i se închină, pentru a le acoperi și lor capul cu belșugul părului și pentru a le ajuta să se mărite cât mai curând (*Pamfile*, 1997, p. 179). ♦ În ziua de Procoave sfântul Ioan Roman a văzut pe Maica Domnului în aer, cum se ruga pentru lume (*Speranția*, VI,

f. 210 v). ♦ E sărbătoare a femeilor (Pamfile, 1997, p.179).

Obiceiuri: Se scot icoanele la câmp și se face agheasma (Pamfile, 1997, p.179).

Pentru bunul mers al vieții și al treburilor: Femeile o postesc pentru ca să roage pe Dumnezeu să ție lumea, să nu ne prăpădească (Niculiță-Voronca, I, pp. 203-204). ♦ Se serbează pentru vite, ca să ne acopere Maica Domnului și să ne aibă în pază de toate primejdiile: de înec, de foc, de cumpănă, de năpastă, de ducă-se-pe-pustii, de ucigă-l-toaca și de vrăjmașul cel rău (Pamfile, 1997, p. 179). ♦ Se ține pentru boale (Speranția, VIII, f. 361 v).

2 octombrie

Sf. Sfințit Mc. Ciprian;
Sf. Mc. Iustina;
Cuv. Teofil Mărturisitorul

Sf. Sfințit Mc. Ciprian; Sf. Mc. Iustina. Pe vremea împărăției lui Dechie era în Antiohia Siriei un filoso♦ și vrăjitor vestit, anume Kiprian, de neam din Cartagena, din necredincioși părinți născut, de cari era dat în copilăria sa spre slujba păgânescului și necuratului lor zeu Apolon... Iar Domnul, cel ce nu voiește moartea păcătosului, pentru negrăita sa bunătate și pentru milostivirea cea nebiruită de păcatele omenești, a voit ca pre acest om pierdut să-l caute și pre cel afundat